

झुलेनी पोस्ट

स्थानीय खबरको

J

www.jhulenipost.com

वर्ष ५, अंक २८, २०७५ फागुन ५ मंगलवार (Jhuleni Post Weekly 21 Feb. 2023) पृष्ठ ८, मुल्य ₹. २०

स्थानीय

झुलेनी पोस्ट

साप्ताहिक

तिशापन प्रकाशनका

लागि सम्पर्क

०८६-५८०८३६

कार्यालय :

प्यूठान न.पा.-४, विजुवार

Email :
jhulenipyuthan@gmail.com

मिम्रुकको बृहतर विकासका लागि विशेष कार्यशाला सातु छरेजस्तै बजेट बिनियोजन नगर्न सांसद थापाको आग्रह

झुलेनी नेटवर्क

प्यूठान

स्थानीय तहलाई सातु छरेजस्तै गरि बजेट खर्च नगर्न सांसद सूर्य थापाले आग्रह गरेका छन्। भिमरुक गाउँपालिकाको बृहतर विकासका लागि आयोजना गरिएको विशेष कार्यशालामा प्रमुख अतिथिको आशनबाट बोल्दै सांसद थापाले जनतामा देखिने गरि विकास देखाउनका नियमित दिगो र गुणस्तरीय विकासमा जोड दिनुपर्ने बताएका हुन्। ग्रामीण क्षेत्रको विकासका लागि स्थानीय रूपमा साना, छोटा र टुक्रे

योजनाको बढता माग आउने भएपनि गाउँपालिकाले दिगो र समृद्धि उभयुव योजना छनौटमा ध्यान दिनुपर्ने धारणा राखेका हुन्। 'पालिकाको समृद्धिको लागि सबैको सहकार्य आवश्यक छ, सांसद थापाले भने, 'जनतामा देखिने गरि क्षेत्रगत रूपमा बजेट तयार गर्नुपर्छ।' गाउँपालिकाले आयोजना गरेको यस्तैखाले कार्यक्रममा आफूपनि सहभागि भएको तर त्यो कार्यक्रमको आउटपुट के भयो र कस्तो भयो भन्ने आफूले अहिलेसम्म थाहा नपाएको सांसद थापाले टिप्पणी गरेका छन्। भिमरुकमा जन्माएर मन मुटुमा भिमरुक आयोजनाको लागि अहिलेको गाउँपालिका

नेतृत्वलाई धन्यवाद दिन चाहन्दूँ, किनकि यस्तो आयोजना अन्यत्र जिल्ला र प्रदेशमा अन्त कर्तृ भए जस्तो लाईदैन।' २०७४ सालमा निर्वाचित यहाँका जनप्रतिनिधि सहितको टिमले कोहिं समय पहिले काठमाण्डौमा आयोजना गर्दै थापाले भने, 'एकताका शंकर पोखेले नेतृत्वको लुम्बिनी प्रदेशले जे काम गर्दै, अरु प्रदेशले त्यसैको अनुसरण गर्ने चलन थियो। यो भिमरुकमा जन्माएर मन मुटुमा भिमरुक बाँकि ३ पेजमा

दुई बालिकाको बिचल्ली बुवा थला परे, आमाले छोडेर गइन् !

झुलेनी पोस्ट

प्यूठान

बुबा ओद्ध्यान छोडैनै नसक्ने गरि लडेका छन्। आमाले छोडेर अर्कैसंग बिवाह गरिन। जन्म दिने बुवा लडेर घाइते, आमाले समेत छोडेपछि सानै उमेरमा बालिका दुहुरा जस्तै बनेका छन्। प्यूठान नगरपालिका ६ माझकोट खोलीगाउँका दुई बालिका विचल्लीमा परेका छन्। ५ वर्षीय पवित्रा र ७ वर्षीय एतोसा घर्तीको बुवा लडेर बिरामी परेपछि विचल्ली भएका हुन्। आमा सीता थापाले छोरीहरूलाई छाडेर अर्कैसंग बिवाह गरि छोडेको दुई वर्ष बढि भएको छ। माझकोट खोलीगाउँका ३२ वर्षीय हस्तबहादुर घर्तीमार ओद्ध्यानमै हलचल गर्न नसक्ने गरि पल्टए पछि छोरीहरूको विचल्ली भएको स्थानीय बताउँछन्। बालीकाहर छिमेकीको घरमा बसेका छन्। स्थानीय विद्यालयमा कक्षा १ का अध्ययन उनीहरू बुवा बिरामी परेपछि नियमित विद्यालय जान समेत पाएका छैनन्। हस्त बहादुरले दिसा, पिसाव ओद्ध्यानै गर्छन्। बिरामी परेका उनको स्थानाहार अलग भएका भाइले आफ्नो घरमा राखेर गर्दै आएका छन्। बिरामी परेपछि हस्त बहादुरको घरमा ताल्चा लागेको छ। गाउँमा ज्यालादारीमा काम गरेर दुई छाको

जोहो गर्ने घर्ती यही फाग्नु १ गते छिमेकीको घर निर्माण गर्ने क्रममा गारो लगाउँदै गर्दा लडेका थिए। त्यसपछि स्थानीय समाज सेवीहरूले केहि रकम चन्दा संकलन गरेर घर्तीलाई जिल्ला अस्पताल बिजुवार ल्याएको स्थानीय टिका बहादुर थापाले बताए त्यहाँबाट रिफर गिरियो। बुटवलको लुम्बिनी सीटी अस्पतालमा पुच्याएका थिए। त्यहाँ चिकित्सकले पछाडीको मेरुदण्ड भाचिएको भनेका थिए। उपचार खर्चको

रकम सकिएपछि घर फर्क्न बाध्य हुन परेको हस्त बहादुरले बताए। 'अरुको काम गरेर छोरीहरू पालेको थियो, उनले भने, 'आफू कहिले मर्ने हो भन्दै दिन गने भइयो। छोरीहरूको भविष्य समिक्षाएर निकै चिन्ता लाई।' लडेर गम्भीर भएपछि उनको घरको चुल्होमा आगो बलेको छैन। 'छोरीहरू एकलै घरमा बस्न सक्ने अवस्थाको छैन,' गहभरी आँसु भादै उनले भने, 'छिमेकीले कति दिन पाल्देलान्।'

उपचार र बालबालिकाको जिम्मा न.पा.ले लिने

यसैबिच बिरामी भई ओद्ध्यानको सहारा लिएका हस्त बहादुरको उपचार र बिचल्लिमा परेका बालिकाको जिम्मा प्यूठान न.पा.ले लिने भएको छ। बिधिन अस्पतालसंग समन्वय गरि उपचारका लागि सहयोग गर्ने वडा अध्यक्ष नरेन्द्र पुन मगरले जानकारी दिए। झुलेनी पोस्ट डटकममा समाचार प्रकाशन भएपछि प्यूठान न.पा. उप प्रमुख देवेन्द्र ब्रह्मा सहितको टोली बिरामीको अवस्था र बिचल्लीमा परेका बालिकाको सहयोगार्थ अभियान लिएर सोमवार स्थलगत अवलोकन गरेको थियो। बालबालिकाको पढाइका लागि सहयोगार्थ वडा अध्यक्ष मगरले नगद ५ हजार उपलब्ध गराएका छन् भने आउँदो शैक्षिक सत्रबाट बालिकाको पढाई खर्च र अन्य सबै जिम्मा वडा कार्यालयले जिम्मा लिने अध्यक्ष मगरले बताए।

स्थानीय

हालो नजर

कहिले सुधिएला कर्मचारीको बानी !

यो दृश्य गत मंगलवार बिहान १० बजे माणिकी गाउँपालिका प्यूठान परिसरको हो। यहाँ कार्यालय समयमा आउने कर्मचारीलाई स्वागत गरिदै थियो। गाउँपालिका उपाध्यक्ष एवम् अनुगमन समिति संयोजक पुण्यप्रसाद कलाथोकी फुल हातमा थमाउँदै लझु समेत बाँडिरहेका थिए। यस्तो व्यवहारले कर्मचारीहरु अचम्मित पर्दै आ-आफ्नो कार्यक्रममा खालिए। अचानक स्वागत सहित इके अनुगमन गरिरहेका कालाथोकीले त्यार पारेको फाइलमा आश्चर्य मान्दै उनिहरूले हस्ताक्षर पनि गरे। गाउँपालिका कार्यालयमा विभिन्न तहका स्थायी र करार गरि २९ जना कर्मचारीहरु कार्यरत रहेकोमा न्युन मात्रामा कार्यालय समयमा उपस्थित भएका देखिए। जसमध्ये जम्मा ९ जना कर्मचारी कार्यालय समयमा उपस्थित भएका थिए कोहिं ढिला गरि उपस्थित हुनेया प्रमुख प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत सहित १० जना कर्मचारीहरु रहेका छन्।

करिब १०:३० बजे बन्दा ढिला गरी उपस्थित हुने २ जना कर्मचारी रहेका छन् भने ३ जना कर्मचारी कार्यालयमा जानकारी नै नदिई बिदामा बसेको गाउँपालिकाले जनाएको छ। त्यसैगरी ३ जना कर्मचारी प्रक्रिया मार्फत बिदामा बसेको र १ जना कर्मचारी फिल्डमा गएकाले छड्के अनुगमनमा नपर्ने भएका हुन्। कर्मचारीहरुमा समयको पालनामा गिरावट देखिए पछि उपाध्यक्ष कालाथोकीले कर्मचारीहरुको छड्के अनुगमन सुरु गरेका हुन् कर्मचारीहरुको अनुगमन स्वागत योग्य रहेको प्रतिक्रिया दिई कर्मचारीहरुले आफुहरूलाई समयको पालना गर्न थप हौसला र सचेत बनाएको भनाइ छ। तर अनुगमन भएपछि मात्रै जिम्मेवार बन्ने र अनुगमन नगरीए लापरवाहि बन्ने कर्मचारीहरुको बानि कहिले सुधिएला

सलुट छ, लायन्स क्लब प्यूठानलाई

लायन्स क्लब अफ प्यूठानले जिल्लामा सञ्चालन गरेका सामाजिक कार्यहरु अनुकरणीय छन्। जिल्लामा दैवि बिपति, बाढि प्रकोप र विपन्न परिवारका लागि राहत सामग्रि संलग्नदेखि वितरण र वातावरणीय सरसफाईमा गर्दै आएका कार्य प्रशंसनीय छन्। पछिल्लो समय कोभिड-१९, संक्रमणका बेला पुच्याएको सामाजिक सेवाको जिल्लाभर चर्चा थियो। यससँगै पछिल्लो समय प्यूठान अस्पतालमा डाईलोसिस मेसिन त्याउने पहल थालेको छ। अस्पतालमा डाईलोसिस सेवा सञ्चालनका लागि शनिवार बिजुवारमा बसेको बैठकले पाँच सदस्य समिति बनाएको लायन्स क्लब अफ प्यूठानका अध्यक्ष मिनबहादुर कुंवरले बताए। लायन नविन कुमार श्रेष्ठको संयोजकत्वमा समिति बनेको छ। लायन तुल्सि शर्मा, लायन अर्जुन कुमार कक्षपति, लायन फर्विन्द्र शर्मा र लायन अरुण श्रेष्ठ सदस्य छन्। प्यूठान जिल्लामा डाईलोसिस मेसिन नहुदा विरामीहरुले समस्या भोगेको कुरालाइ मध्यनजर गरेर पहल थालेको जनाएको छ। डिस्ट्रिक्ट क्यावीनेट मिटिङ्गाट प्रस्ताव स्विकृत गरि लायन्स क्लब ईन्टरनेशनलमा पठाइएको लायन्स क्लब अफ प्यूठानलाई सलुट छ। जिल्लामा स्वास्थ्य क्षेत्रमा पुच्याउन थालेको योगदानको लागि लायन्स क्लब अफ प्यूठानलाई सलुट छ।

मिमरुक्तबाट सबैले सिकौ

भिमरुक गाउँपालिकाको समृद्धिका लागि पालिकाले बृहत कार्यशाला गोष्ठि गरेर जिल्लामै पहिलो पटक नमुना काम गरेको छ। दुई दिनसम्म सञ्चालन भएको कार्यशालामा गाउँपालिकाका विभिन्न क्षेत्रका विषय विज्ञ राखेर कसरी भिमरुक गाउँपालिकालाई समृद्ध बनाउन सकिन्छ भन्नेबारे वृहत छलफल गरेको छ। क्षेत्रगत रूपमा विषय विशेषज्ञहरू सहभागिता कार्यक्रममा अबको भिमरुक गाउँपालिका कस्तो बनाउने भन्ने विषयमा बृहतर छलफलबाट निष्कर्ष निकालेको गाउँपालिकाले बताएको छ। गाउँपालिकाले कार्यशालामा गाउँपालिको तर्फबाट कार्यपत्र प्रस्तुत गरिएको थियो। त्यसमा व्यापक छलफल गरीएको थियो। विषय विशेषज्ञहरूले क्षेत्रगत रूपमा कार्यपत्र प्रस्तुत गरेका थिए। ६ हजार ५ सय ९२ परिवार संख्या र २६ हजार ४ सय ९१ जना भिमरुक गाउँपालिकामा बसोबास गर्दछन्। गाउँपालिकाको क्षेत्रगत विकासको अवधारणा गोष्ठिबाट अवधारण बनाएको छ। गाउँपालिकाको समृद्धिका लागि यो कार्यक्रम कोशेदुङ्गा सावित हुने अपेक्षा पालिकाले गरेको छ।

कार्यशाला गोष्ठिमा गाउँपालिकाको पूर्वधार विकासतर्फ इन्जिनियर छवि पोख्रेल, कृषि तथा पशुपक्षी विकास तर्फ कृषि विज्ञ मुकेश रामजाली, सहकारी गरिवि निवारण तथा रोजगारी तर्फ सहकारी विज्ञ रविन्द्र के.सि., शुसासन तथा संस्थागत विकास तर्फ डा. शैलेन्द्र गिरी, शिक्षा तर्फ प्रा.डा. विष्णुप्रसाद पोख्रेल, स्वास्थ्य तर्फ जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय प्लूठानका प्रमुख हेमराज पाण्डे र कृषि क्षेत्रतर्फ प्रधानमन्त्री कृषि आधुनिकीकरण परियोजना कार्यान्वयन इकाई प्लूठानका प्रमुख चुमान गिरीले क्षेत्रगत रूपमा अवधारण कार्यपत्र प्रस्तुत गरेका थिए। कृषि तथा पशुपक्षी, ग्रामिण पर्यटन र खेलकुदको क्षेत्रमा प्रचुर संभावना भएको क्षेत्रको रूपमा भिमरुक गाउँपालिकाले आगामी सन २०३० सम्म दिगो विकासको लक्ष्य पूरा गर्ने प्रतिबद्धता गरेको छ।

प्रजातन्त्रसँगै खुलेको अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको ढोका

विसं २००७ फागुन ७ गते नेपालमा प्रजातन्त्रको उदय भएको भोलिपल्टै राजधानी काठमाडौंबाट पहिलो दैनिक पत्रिका प्रकाशन थयो। देशवासीले प्रजातन्त्र प्राप्त गरेको २४ घन्टाभित्रै निजी क्षेत्रबाट अर्थात् कुनै व्यक्तिको पहलकदमीबाट दैनिक पत्रिका प्राप्त गर्नुलाई समान्यरूपमा मात्र लिन सकिन्दैन। त्यस समयका युवाकावि शिद्धिचरण श्रेष्ठले 'आवाज' नामको दैनिक पत्रिका विसं २००७ फागुन ८ गते प्रकाशन गर्नुभएको थियो। यो नै नेपालको पहिलो दैनिक पत्रिका हो। यसअघि गोरखापत्र दैनिकरूपमा प्रकाशित थिएन। अरु पत्रिकाहरू साप्ताहिक र अधिकांश मासिकरूपमा प्रकाशन हुने गर्दथे।

मुलुकमा राणा शासन थियो। राणा शासनको प्रकृति र नागरिकले केकस्ता सेवा सहुलियत या अधिकार प्राप्त गरेका थिए भन्ने कुराको दृष्टान्त त यहाँ प्रस्तुत गर्नु परेइन। राणा शासन भनेपछि हाम्रो मानसपटलमा आइहाल्ने एउटा स्मृति हो- क्षुर र निरंकुश। नागरिकले त्यस शासनको विरुद्धमा बोल्न र आफ्ना विचार अभिव्यक्ति गर्न पाउँदैनथे। त्यस्तो शासन ढलेर मुलुकले प्रजातन्त्र प्राप्त गरेको २४ घन्टाभित्रै कुनै युवाले दैनिक पत्रिका प्रकाशन गर्न कसरी सम्भव थयो त ? उनीहरू त्यस्तो जहानियाँ शासनका समयमा पनि दैनिक पत्रिकाको तयारी कसरी गर्न सकेका थिए ?

कल्पना गर्नै, एक सय चार वर्षसम्म थुनेर राखिएको कुनै खोलाको बाँध फुट्दा एकैपटक कुनै बेगमा भल बम्ला ? त्यो खोलाको बहावको गति होला ? राणा शासनले एक सय चार वर्षसम्म नागरिकका इच्छा, आकाङ्क्षा एवं उनीहरूको बोल्ने अधिकारमा ताला लगाइदियो। यसरी देखेर पनि बोल्न नपाएका जनताले सामाजिक, राजनीतिक तथा अरु कैयाँ क्षेत्रमा मुख खोले। नागरिक अधिकार र देश विकासका क्षेत्रमा फागुन ७ गते प्रजातन्त्रको घोषणासँगै बहार छायो। माथि भनिएजस्तै एक सय चार वर्षसम्म थुनिएर रहेको नेपाली जनताको मनको बाँध पनि त्यसैरी फुट्यो र धेरैतर स्वतन्त्रताको लहर त्यही गतिमा फैलियो। एक सय चार वर्षसम्म थुनिएको खोलाको बाँध अकस्मात फुट्दा जुन बेगले भल बयो नेपाली नागरिकका मनमस्तिष्कमा पनि त्यसै दुतगतिमा स्वतन्त्रताको बहाव आयो। उनीहरूले पनि यसै बेगमा आफूलाई स्वतन्त्र भएको महसुस गरे र आफ्ना विचार तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अभ्यास गर्ने भए। अर्थात् एक शब्दमा भन्दा अब नेपाली जनता बोल्न पाउने भए। उनीहरूमाथि राणा शासनले लगाएको बोल्न नमिल्ने बार भत्कियो। मानिसले देखेको कुरा बोल्न पाउनु पनि त्यस समयको ठूलो अधिकारको विषय थियो। अब नागरिक बोल्न पाउने भए।

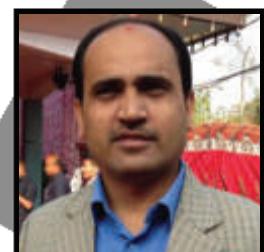
यिनै नागरिकका बोलीको आवाज हो 'आवाज दैनिक'। मुलुकमा प्रजातन्त्रको उदय भएको २४ घन्टाभित्रै कसरी पत्रिका प्रकाशन थयो भन्ने कुरा प्रजातन्त्र र प्रेस अर्थात् नागरिकको विचार तथा अभिव्यक्तिको स्वतन्त्रता कसरी आपसमा अन्योन्याश्रित सम्बन्ध राख्दछन् भन्ने विषयसँग सम्बन्धित छ। प्रजातन्त्र र

प्रेस एकअर्काका परिपूरक हुन् भन्ने कुराको एउटा उत्कृष्ट उदाहरण यही हो। माथि भनिएजस्तै जसरी एक सय चार वर्षसम्म थुनिएर रहेको खोलाको बाँध अकस्मात फुट्दा जुन बेगमा खोलामा भल बयो, ठिक त्यही गतिमै अब नेपाली नागरिकले विचार अभिव्यक्ति गर्न पाउने भएकाले अखबार प्रकाशन सुरु थयो। यसको सुरुआत आवाजबाट थयो र त्यसका कैयाँ उदाहरण त्यसपछिका दश वर्षमा देख्न सकिन्छ।

प्रजातन्त्रको स्थापना भएर पछि विसं २०१७ मा एकदलीय पञ्चायती व्यवस्थाको घोषणा नहुँदासम्मको अवधिलाई प्रजातन्त्रको दशक भनिन्छ। प्रजातन्त्रको दशकमा नेपाली नागरिकले स्वतःस्फुर्तरूपमा नै धेरै पत्रिका प्रकाशन गरेका थिए। त्यस समयमा नागरिकले आफ्ना भावना पोछ्ने अर्थात् आफ्ना विचारहरू राख्ने माध्यम नै पत्रिका बनाएका थिए। त्यसैले जहाँनिया राणा शासनको समयमा आफूले बोल्न नपाएको तथा आफ्ना विचार नै राख्न नपाएको अवस्थाको स्मरण गर्दै उनीहरूले पत्रिका प्रकाशन गरेर नागरिकको विचार र अभिव्यक्तिको स्वतन्त्रताको अधिकतम् प्रयोग गरेका थिए। विचार अभिव्यक्तिको स्वतन्त्रताको अधिकतम् प्रयोग आफ्नी देखिए। अर्को रमाइलो कुरा त के थियो भने सो समयका राजनीतिक दलहरूले पनि पत्रिका प्रकाशन गर्ने गरेका थिए। प्रायः सबै दलका आ-आफ्ना मुख्यपत्र प्रकाशन हुन्थे। यो अवस्थालाई त्यसबेलाका राजनीतिक पार्टीहरूले पनि आफ्ना विचारहरू जनतासमक्ष पुर्याउने शक्तिको अस्तित्वका रूपमा पत्रिकालाई स्वीकार गरेका थिए।

राजा महेन्द्रले विसं २०१७ पुस १ गते मुलुकको प्रजातन्त्रमाथि धावा बोले र तत्कालीन जननिर्वाचित प्रधानमन्त्री विपी कोइरालालाई जेल हालेर पञ्चायती नामको एकदलीय राजनीतिक व्यवस्थाको घोषणा गरे। त्यसपछि भने प्रजातन्त्रको दशकमा फस्टाएको र इतिहासमै पहिलोपटक यस्तो प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अभ्यास गर्न पाएको नेपाली प्रेसको अधिकारमाथि गर्ने काँडेतार लायो। अब राजाले सबैधोषणा गरेको व्यवस्थाका विरुद्धमा बोल्न र लेख्न नपाइने थयो। विसं २०१९ मा त संविधान नै जारी गरियो र पञ्चायती व्यवस्थाका विरुद्धमा लेख्न बोल्न नपाइने प्रावधान संविधानमै राखियो। त्यसपछि प्रजातन्त्रको दशकमा नेपाली प्रेसले बसालेको जग खल्बलिन थाल्यो। व्यवस्थाको समर्थन गर्न नसक्ने कैयाँ पत्रिका बन्द भए। अब नागरिकले अधिको दशकमा जस्तो स्वतन्त्र प्रेस र अभिव्यक्तिको अनुभूति गर्न नपाउने थयो।

देशको प्रेस पञ्चायती व्यवस्थको पक्ष तथा बहुदलीय व्यवस्थाको पक्षमा गरेर मिसनमा बाँडियो। यो क्रम तीन दशक नै चल्यो, नेपाली प्रेसले अनेक हण्डर र ठक्कर खायो। व्यवस्थविरोधी पत्रिकाहरू अधिकाश बन्द भए भने अरु भूमिगत भए। उता पञ्चायती व्यवस्थाको पक्षका पत्रिकामाथि भने सरकारकै मलजल पर्यो। विसं २०४६ मा प्रजातन्त्रको पुनःस्थापना थयो। फेरि प्रेसले अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताको अनुभूति गर्न थयो। नेपाल अधिराज्यको संविधान २०४७ मा जस्तोसुकै समाचार लेख्ने पनि पत्रिकाको दर्ता खारेज गर्ने र

एकराज पाठक

यसलाई पत्रकारिताको विकासमा एक नयाँ र कोशेदुङ्गाको रूपमा लिन सकिन्छ। त्यसैगरी सो समयमा नेपालबाहेका अरु भाषाहरू नेवारी, अड्डेजी, हिन्दी आदि भाषामा पनि पत्रिका प्रकाशन भए। राजधानीबाट मात्र नभएर काठमाडौं बाहिरबाट पनि पत्रिका छापिए। पत्रिका प्रकाशनको काम मोफसलसम्म पुनु भनेको पनि मुलुकको पत्रकारिता क्षेत्रका लागि एक महत्वपूर्ण नै मान सकिन्छ।

त्यसबेलाको यकिन अनुसन्धान त हुनसकेको छैन तर पत्रकारिता क्षेत्रमा प्राप्त साहित्य र तथ्याङ्कहरूको विश्लेषणबाट सो अवधिमा २५ भन्दा बढी दैनिक पत्रिका प्रकाशनमा आएका थिए र त्यस समयमा धेरैजसो पत्रिका साप्ताहिक र मासिक थिए। अर्को रमाइलो कुरा त के थियो भने सो समयका राजनीतिक दलहरूले पनि पत्रिका प्रकाशन गर्ने गरेका थिए। प्रायः सबै दलका आ-आफ्ना मुख्यपत्र प्रकाशन हुन्थे। यो अवस्थालाई त्यसबेल

मिमरुक गाउँपालिका

गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

मध्यौ, प्लॉटन

मिमरुकको समृद्धि सम्बन्धी विषयमा संचालन गरिएको कार्यशालामा २०७९ फाल्गुन ८ गते गाउँपालिकाको तर्फबाट प्रस्तुत गरिएको कार्यपत्रः

पृष्ठमुग्धि : लुम्बिनी प्रदेश अन्तर्गत प्लॉटन जिल्लाभित्र रहेका ९ वटा स्थानीय तहमध्ये एक फिमरुक गाउँपालिका हो। यो गाउँपालिका साविकका ओखरकोट, बाँदिकोट, वागेमोरोठ, तोरबाड र तुषारा गाविस तथा तिलाड गाविसका ७, ८ र ९ वडाहरू मिलि बनेको छ। फिमरुक गाउँपालिकामा हाल ८ वटा वडाहरू रहेका छन्। फिमरुक गाउँपालिकाको पूर्वमा गुल्मी, पश्चिममा नौबहिनी गाउँपालिका र प्लॉटन नगरपालिका, उत्तरमा गौमुखी

वि.सं. २०७८ को जनगणनाको प्रारम्भिक नतिजा बमोजिम यस गाउँपालिकाको जनसाङ्खिक विवरण देहायबमोजिम रहेको छ।

जनगणना घर संख्या	परिवार संख्या	जम्मा जनसंख्या	महिला	पुरुष
६१३०	६५९२	२६४९१	१४५५६	११९३५

राज्यको पुनर्संरचना भए पश्चात संघीयताको मोडेल अनुसा स्थानीय सरकारले दिने सुरासनको क्रममा हामी दोस्रो कार्यकालको सुरुवाती अवस्थामा छौ। पहिलो कार्यकालमा रहेको सरकारले बनाएका ऐन, नियमावली, निर्देशिका र कार्यविधिमा टेक्रे जुनप्रकारको कामको थाली भएको छ त्यसैको निरन्तरतालाई आत्मसाध गर्दै

स्रोत साधनको वर्तमान अवस्था

स्रोत साधनको	रकम रु. हजारमा
वित्तीय समानिकरण- संघीय सरकार	115200
वित्तीय समानिकरण- प्रदेश सरकार	6189
राजश्व बाँडफाँड- संघीय सरकार	98355
राजश्व बाँडफाँड- प्रदेश सरकार	6435
सर्वानुदान- संघीय सरकार	243700
सर्वानुदान- प्रदेश सरकार	16000
समपुरक अनुदान- संघीय सरकार	6000
समपुरक अनुदान- प्रदेश सरकार	15000
विशेष अनुदान- संघीय सरकार	7000
विशेष अनुदान- प्रदेश सरकार	6000
राजश्व बाँडफाँड- स्थानीय सरकार	2000
आन्तरिक राजश्व अनुमान	62443
जम्मा	584322

बजेट	विनियोजन	प्रतिशत
चालु खर्च	375818	64
पुँजीगत खर्च	208504.7	36
जम्मा	584322.7	100

यस आर्थिक वर्षमा विनियोजन भएको जम्मा ५८ करोड ४३ लाख बजेट मध्ये पुँजीगत बजेट घट प्रतिशत अर्थात २० करोड पचास लाख हो। विनियोजित बजेटमध्ये पनि ३१ करोड ४७ लाख रुपैया रकम शास्त्र, विशेष र समपुरक अनुदानको रकम हो। जुन बजेट शर्त बमोजिमनै खर्च गर्नुपर्ने बाध्यात्मक कानुनी व्यवस्था रहेको छा बाँकी रहेको २६ करोड ९६ लाख बजेट मध्ये करिव ६४ प्रतिशत बजेट प्रशासनिक खर्च लगायतका चालु कार्यक्रमहरूमा खर्च हुन्छ। यसरी गाउँपालिकाले आफ्ना आयोजनाहरूमा बजेट विनियोजन गर्ने मिल्ने वार्षिक विकास बजेट करिव ९ करोड ७० लाख मात्र रहने देखिन्छ।

यसरी सिमित वित्तीय स्रोतको उपलब्धतमा जनताका असिमित सर्वपक्षीय मागको सम्बोधन गर्नु र फिमरुक गाउँपालिकामा समृद्धी ल्याउनु अन्यन्तै चुनौति पूर्ण देखिन्छ। यसरी सिमित वित्तीय स्रोतको परिचालनबाट फिमरुक गाउँपालिकालाई समृद्धीको यात्रामा अगाडि बढाउन यस कार्यशालाले महत्वपूर्ण योगदान गर्ने अपेक्षा गरिएको छ।

कार्यशालाका उद्देश्यहरू :

- क्षेत्रगतस्थिरमा फिमरुक गाउँपालिकाका आवश्यकताहरूको पहिचान गर्ने र पहिचान गरेका आवश्यकताहरूको प्राथमिकताकरण निर्धारण गर्ने।
- फिमरुक गाउँपालिकाको आवधिक योजना निर्माणको लागि आधार तय गर्ने।
- दिगो विकासका लक्ष्यहरू प्राप्तिको कार्ययोजनाको आधार खडा गर्ने।
- सुशासन, सुरक्षा र समृद्धिको आधार तयार पार्ने।

पहिलो खण्ड :

क्षेत्रगत रूपमा फिमरुक गाउँपालिकाको वर्तमान अवस्था

सामाजिक विकास क्षेत्र

- १) शिक्षा, संस्कृति, भाषा, कला तथा साहित्य - गाउँपालिका अन्तर्गत जम्मा ४६ वटा सामुदायिक तथा ७वटा संस्थागत विद्यालय गरी जम्मा ५३ वटा विद्यालयहरू रहेका छन्। यो समुन्द्री सतह ८६८ देखि २१९९ मि. को उचाईमा, काठमाडौंदेखि लगभग ४२४ कि.मी को दुरीमा रहेको छ।

पहिलो खण्ड :

दरबन्दी	संख्या
स्थायी/अस्थायी/राहत	२१०
संघीय अनुदान	१४
गा पा अनुदान	८५
बाल विकास	५०
विद्यालय सहायक कर्मचारी	१०
विद्यालय सहयोगी	४८
निजि स्रोत	६५
जम्मा	४८२

- पालिका भित्र जम्मा ७०२४ विद्यार्थी संख्या रहेको छ।

- शिक्षक विद्यार्थी अनुपात १:३३ रहेकोछ।

२) जनस्वास्थ्य तथा पोषण

- फिमरुक गाउँपालिकामा हाल ५ वटा स्वास्थ्यचौकी र ३ वटा आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्रहरू बाट आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ। ५ वटा स्वास्थ्य चौकीहरूबाट वर्तीज्ञ सहितको स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराएको।

- हाल सम्म ओखरकोट स्वास्थ्य चौकीबाट मात्र प्रयोगशाला सहितको आधारभूत स्वास्थ्य सेवा प्रदान गरिएको छ।

- १५ शैया पालिका स्तरीय अस्पतालको भवन निर्माण कार्य अगाडि बढाइएको छ।

- बिपन्न घरपरिवार लक्षित गरी निशुल्क स्वास्थ्य बिमा कार्यक्रमको थाली गरिएको।

- खानेपानी तथा सरसफाई - गाउँपालिका भित्र करिव ९५% घरधुरीले पाईप प्रणाली र ५% घरधुरीले कुवा खोलाबाट खानेपानीको प्रयोग गरिएका छन्।

- करिव ९५% घरधुरीको खानेपानीमा पहुँच भएतापनि सुरक्षित खानेपानी सबै घर परिवारमा पुर्याउन नसकिएको अवस्था छ।

- सरसफाई क्षेत्रमा फोहोरमैला व्यवस्थापनको लागि सामान्य डिम्पिङ साइट भएता पनि डिम्पिङ साइटलाई दर्थकालिन रुपमा व्यवस्थित गर्न उपुक्त स्थानको पहिचान गर्ने सकिएको छैन।

- गोर्खा वेत्केयर ट्रूट्सँगको सहकार्यमा वास योजना निर्माणको चरणमा रहेको छ।

- लैंगिक हिंसा निवारण कोष स्थापना गरीएको छ।

- आर्थिक विकासका कार्यविधि बमोजिम राहत रकम उपलब्ध गराउदै आएको छ।

- दैवी तथा प्राकृतिक प्रकोपबाट उत्पन्न हुन सक्ने जोखिम व्यवस्थापनको लागि आवस्यक सामग्री व्यवस्थापन गरिएको।

- दैवी तथा प्राकृतिक प्रकोपबाट उत्पन्न हुन सक्ने जोखिम व्यवस्थापनको लागि आवस्यक सामग्री व्यवस्थापन गरिएको।

- आवस्यक सामग्री व्यवस्थापन गरिए

दोस्रो खण्ड

क्षेत्रगत रूपमा भिमरुक गाउँपालिकाको अबको बाटो वा आवश्यकता सारमा भिमरुकको समृद्धिको लागि देहायका क्षेत्रगत विषयहरूका लागि आवश्यक वजेटको श्रोत सुनिश्चितता गर्दै कार्ययोजना बनाउनु पर्ने आवश्यकता ठाणिएको छ।

सामाजिक विकास क्षेत्र

- १) शिक्षा, संस्कृति, भाषा, कला तथा साहित्य
- सबै विद्यालयहरूको समग्र भौतिक अवस्थाहरूमा सुधार गरी बालमैत्री सिकाइ बाटावरण सिर्जना गर्ने।
- प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयहरूमा प्राथमिक तह सम्म अझैज माध्यमबाट शिक्षण सिर्जना होने।
- शिक्षक विद्यार्थी अनुपातलाई सन्तुलित गर्ने गरी शिक्षक दरबन्दी मिलान र विद्यालय मर्ज गर्ने।
- सबै विद्यालयहरूमा ICT को पहुँच वृद्धि गर्ने।
- गाउँपालिका स्तरीय आवधिक शैक्षिक योजना निर्माण गरी कार्यन्वयन गर्ने।
- स्थानीय भाषा, संस्कृति, कलाएवम् साहित्य क्षेत्रका विषयवस्तुहरू स्थानीय पाठ्यक्रममा समावेश गरीयसै शैक्षिकसत्र भित्र स्थानीय पाठ्यक्रम १-२ को तयारी गरी आगामी वर्षदेखि १-३, १-५ र १-८ हुँदै क्रमशः लागु गर्दै लगाने छ।
- सबै विद्यालयहरूमा स्वच्छ पिउने पानीको व्यवस्था गरी बालमैत्री धारा निर्माण गर्ने।
- आगामी आ.व. देखि प्रत्येक वडाका १-१ प्रा.वि. छनौट गरि १-५ सम्म अझैज माध्यमबाट पठनपाठन प्रकृया अघि बढाउन आवश्यक पूर्वाधार र जनशक्तिको व्यवस्था मिलाइने छ।

२) जनस्वास्थ्य तथा पोषण

- पोषण मैत्री र पूर्ण सरसफाई युक्त पालिका घोषणा गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने।
- एक घर एक करेशावारीको अवधारणा अनुसार धारायसी खाद्यान्न उत्पादनमा वृद्धि गर्ने।
- ओखरकोट स्वास्थ्य चौकीलाई स्तरउन्नीति गरी १५ शैयाको आधारभूत अस्पतालबाट दिईन सेवाको लागि चिकित्सक लगाएको जनशक्ति व्यवस्थापन गरी गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्ने तथा आँखा उपचार र दाँत उपचार सम्बन्धी सेवा संचालनमा त्याउन्ने।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवा केन्द्र वडा नं. ३, ४ र ८ मा थप जनशक्ति र औजार उपकरण व्यवस्थापन गरी नियमित स्वास्थ्यको गुणस्तरमा वृद्धि गरी सुरक्षित प्रसूति सेवा संचालनमा त्याउन्नुपर्ने।
- वडा नं १ र ७ मा मापदण्ड अनुसारका स्वास्थ्य चौकी भवन निर्माण गरि सबै वडाका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा प्रयोगशाला सेवा विस्तार गर्ने।

- सम्पर्यै आधारभूत स्वास्थ्य सेवा उपलब्धताका लागि स्वास्थ्य संस्थाको पहुँचबाट टाढा रहेका वडा नं १ को वालुवा वडा नं २ को देउराली वडा नं ५ को ओखरकोट वडा नं ६ को मर्कावाङ्ग र वडा नं ७ को कुता वस्तिमा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ स्थापना गरि सेवा सञ्चालन गर्ने।
- भिमरुक गाउँपालिका भित्र रहेका सम्पूर्ण व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य विमा कार्यक्रमलाई अनिवार्य गरि कुनै पनि व्यक्ति आर्थिक अभावको कारणले स्वास्थ्य उपचारमा बजित छुने अवस्थाको अन्त्य गर्ने।
- विपन्न वर्गका परिवारलाई निशुल्क स्वास्थ्य विमा गर्ने।

- ६० वर्ष माथिका नागरिकलाई निशुल्क आखाँ उपचार, प्रत्येक सुक्तेरी महिलालाई यातायात सुविधा, ज्येष्ठ नागरिकहरूलाई धरमै गएर चेकजाँच तथा प्रारम्भिक औषधि उपचार, सुक्तेरी तथा नवजात शिशुलाई २४ घण्टा, ३ दिन र ७ दिन भित्र धरमै पुगेर निशुल्क सेवा जस्ता कार्यहरूलाई निरन्तर रूपमा प्रभावकारी बनाउदै लैजाने।
- प्रत्येक वडामा खोप क्लिनिक भवनहरूको सेवाको लागि आगामी वर्षदेखि खेत्रको व्यवस्था मिलाउने।

३) खानेपानी तथा सरसफाई

- खानेपानी मुहान देखि मुखसम्म सुरक्षित खानेपानीको प्रयोगको लागि, गा.पा.मा खा. पा. परीक्षणको लागि ल्याव स्थापना गर्ने र कर्मचारिको व्यवस्थापन गर्ने।
- प्रत्येक खा. पा. योजनामा खानेपानी सुरक्षा योजना लागु गर्ने।
- सुरक्षित खानेपानीयुक्त समुदाय घोषण गर्ने। सन २०३० सम्म एक घर एक धारा अवधारण लाइ अवलम्बन गर्ने।
- आगामी ७ वर्ष भित्र भिमरुकमा रहेका सबै घरधुरीलाई एक घर एक स्वच्छ पिउने पानीको धाराको व्यवस्थापन लागि वास प्लान बनाई अगाडि बढाउने।
- जिर्ण र रुण अवस्थामा रहेका खानेपानी आयोजनाहरूको मर्मत सुधार पुनः निर्माणको लागि यसै वर्ष देखि वजेटको व्यवस्था गरि आगामी ४ वर्ष भित्र मर्मत सुधारको काम सम्पन्न गर्ने।

४) महिला, बालवालिका र सामाजिक समावेशीकरण

- लैसास सैमिति योजना तर्जुमा तथा कार्यान्वयनका लागि निर्शित प्रतिशत बजेट विनियोजन गर्ने।
- गाउँपालिकाको नीति निर्माण, योजना तर्जुमा, बजेट तर्जुमा तथा समग्र विकास प्रकृयामा महिला तथा लक्षित वर्गको अर्थपुर्ण सहभागिताको सुनिश्चित गर्न ती वर्गको नेतृत्व क्षमता विकास गर्ने।
- ज्येष्ठ नागरिकको संरक्षण र सामाजिक सुरक्षा गर्न ज्येष्ठ नागरिक कल्याणकोष स्थापना गर्ने।
- ज्येष्ठ नागरिकहरू प्रति श्रद्धा, आदर तथा सद्भावको अभिवृद्धि गरी उनिहरूको जीवनमा खुशियाली ल्याउन योगशाला, कुनै पनि प्रकारको मनोज्ज्ञन स्थल, शौचालय, पुस्तकालय, वाचनालय वा प्रतीक्षालय जस्ता पूर्वाधार तथा सुविधाहरूको व्यवस्था गर्ने।
- बालमैत्री स्थानीय तह घोषणाका लागि आवश्यक काम गर्ने।

५) युवा, सेलकुद तथा नव प्रवर्तन

- नेपाले, दिहाला लगायतका खेलकुद मैदानहरूमा पूर्वाधारहरूको विकास गर्ने।
- दक्ष युवा खेलाडी तथा प्रशिक्षकहरू उत्पादन गरी राष्ट्रिय एवम् अन्तराष्ट्रिय स्तरमा प्रतिस्पर्धा गर्न योग बनाउने।
- प्रत्येक वडामा एक एक खेलकुँद मैदानको ठेगान गरी पूर्वाधार निर्माण गर्ने।

पूर्वाधार विकास क्षेत्र

- १) भवन, वस्ती, आवास तथा शहरी विकास
- भिमरुक गाउँपालिका भित्र शहरी विकास तथा व्यवस्थापनका लागि गुरु योजना तयार गरी लागु गर्नु पर्ने।
- भवन निर्माण मापदण्ड स्वीकृत गरि कार्यान्वयन गर्नु पर्ने।
- बडा कार्यालय, विद्यालय र स्वास्थ्य चौकीका अपुग भवनहरू निर्माण गर्नु पर्ने।

- खोप क्लिनिक नभएका हरेक वडामा आगामी दिनमा बजेट बिनियोजन गरि खोप क्लिनिक भवन बनाउनु पर्ने।
- बडानं ८ वडा केन्द्र निर्धारणको विषयमा राजनीतिक सहभागि खोजि आगामी आ.व. मा वडा भवन बनाउनको लागि वजेटको व्यवस्था मिलाइने छ।

२) सडक, पुल तथा यातायात व्यवस्था

- भिमरुक रिझरेडको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गर्नु पर्ने।
- भिमरुक गाउँपालिका अन्तर्गतका सम्पूर्ण वडा जोड्ने मोटर बाटो २ बर्ष भित्रमा कामितमा पक्की नालि सहित प्राप्तेल गर्नु पर्ने र ६ बर्ष भित्र कालोपत्रे गर्नु पर्ने।
- गाउँपालिका अन्तर्गत सडक गुरुसोजना स्वीकृत गरि कार्यान्वयन गर्नु पर्ने।
- चालु आ.व. २०७९/८० भित्र भालुवाङ्ग - वादुला - भिमगिठे सडकको ठेका लाम्न नसके सिमलटारी-सौतामारे मच्छि सडक खण्डमा ठेका लागि कालोपत्रे तहमा काम हुने गरी काम सुरु भैसकेकोले मदन भण्डारी राजमार्गालाई मच्छि देखि वागुला सम्म विस्तार गरि आगामी ४ वर्ष भित्र कालोपत्रे गरी वजेटको व्यवस्था मिलाउने।
- वडा नं १ को वाराहथान, २ को गाँडिकोट र हिले, ३-५ को ओखरकोट खाँदिकोट खड्ग मन्दिर वडा नं २ को वाराहथान वडा नं ३,५ को ओखरकोट खाँदिकोट खड्ग मन्दिर वडा नं ४ को वाराहकोट वडा नं ६ को भेडि राल्हे चौर वडा नं ७ को तुषाराकोट र वडा नं ८ को इश्नाकोट) को पूर्वाधार विकास गरि प्रचार प्रसार गर्ने।
- मदन भण्डारी राजमार्ग र बागुला-मच्छि-तुलावेसी सडक बाहेका वडा कार्यालयलमा जाने मोटरबाटोहरूको मध्यविन्दु बाट ७.५ मिटर दाया र वाँचा तर्फ र भित्र मोटरबाटोहरूको हकमा ३.५ मिटर दायाँ र वाँचा तर्फ अब पछिको हकमा कुनैपनि पक्की संरचना नवाउने गरी अनिवार्य रूपमा विकास गर्न आगामी वर्ष देखि वजेटको व्यवस्था मिलाउने।

नालीको व्यवस्था मिलाउदै जाने।

- कीटघाट, पैंडाल्ने-दाढ र पैंडाल्ने-मच्छि खण्डमा मोटरेड पविक पुलको लागि सम्बन्धित तहमा वजेट माग गर्ने।

३) जलसोत, विद्युत तथा सरकारी वित्तीय क्षेत्र

- विद्युत र नालो तापादित व्यवस्थापन गर्ने।
- भिमरुक गाउँपालिकाको मुख्य व्यापारिक केन्द्रमा ३ फेज लाईनको व्यवस्था गर्नुपर्ने।
- संघ र प्रदेशसँग स्थानीय सरकारले समन्वय गरि भिमरुक गाउँपालिकाको ढाँड पिडाल्ले स्थानपाखा जलविद्युत आयोजना प्रत्येक जनताको सेयर र गाउँपालिकाको सेयर लमानि गरि आगामी ५ वर्ष भित्र सम्पन्न हुने गरी डिपिआर प्रकृया अधिक बढाउने।

४) सुचना प्रविधि

- आगामी ४ वर्ष भित्र सबै वजेटको व्यवस्था गर्हने।

यस कारण विदेशिन बाह्य छन् नर्स

अस्पतालको मेरुदण्डको रूपमा मानिने नर्सिङ पेसाप्रति दिन/प्रतिदिन नैराश्यता छाउँदैछ। अझ भनौं स्वदेशमै बसेर काम गर्नु भनेको संख्या घट्दैछ, जसले गर्दा विदेशिर आकर्षित हुनेको संख्या बढिरहेको छ १० देखि १५ लाख खर्च गरेर अध्ययन गरे तापनि सात/आठ हजारमा काम गर्नु पर्ने बाध्यता छ। एकातर्फ चरम श्रम शोषण अकोर्टर राज्यबाट गरिने विभेदका कारण वर्षेनी धेरै नर्स नेपाल छोड्न बाध्य छन्।

हुन त, कति नर्स बाहिर गए भन्ने यकिन तथ्यांक अझै पनि कसैसँग छैन। उच्च शिक्षाको लागि होस या डिपेन्डेन्ट भिषामा जाँदा नर्सिङ कार्यस्थितमा अनिवार्य दर्ता गर्नु पर्ने प्रावधान छैन, जसले गर्दा यकिन तथ्यांक भेट्न सकिँदैन। तर विदेश जाने नर्सको संख्या दिनप्रतिदिन बढिरहेको कुरालाई कसैले नकार्न सक्दैन। नर्स बिना अस्पतालको कल्पना नै गर्न सकिँदैन। तर नर्सलाई जति तलब दिए पनि हुन्छ भन्ने हेपाह सोच र प्रवृत्ति अझै परिवर्तन हुन सकेको छैन। मन लागे गर, नलागे छोडेर गए हुन्छ, एक जना गए अर्को आउँछ भनेको सुनासुन्दै पनि जागिर नपाइएलाकि भन्ने डरले थोरै तलबमा काम गर्न तयार हुनु पर्ने बाध्यता छ।

एक त योग्यता, कार्यदक्षता र क्षमता अनुसार जागिर पाइँदैन। बिएन, बिएससी नर्सिङ, अझै मास्टर सकिसकेपछि पनि स्टाफ नर्सको तहमा काम गर्नु पर्ने बिडम्बना छ। यसरी काम गरिरहेको राज्य, अस्पताल प्रशासन, बिरामी, डाक्टर, बिरामीका आफन्त कसैबाट पनि उचित समान नपाउँदा काम गर्ने होसला नै कम हुन्छ। राज्यबाट विभेदमा परेको नर्सिङ पेसा सरकारी र निजी अस्पतालहरूमा भइरहेको विभेदपूर्ण पारिश्रमिक तथा सेवा-सुविधाको बारेमा राज्य नै मौन छ।

नर्सको हकहितका लागि भनेर खोलिएका संस्था वार्षिकोत्सव मनाउन बाहेक केही नीतिगत सुधार र रचनात्मक कार्यक्रममा सक्रिय देखिँदैनन्। राजनीतिक दलबाट परिचालित भएका यस्ता संस्थाहरूलाई व्यक्तिगत स्वार्थका लागि पार्टीको भोला बोक्दैमा ठिक छ भन्दा फरक नपर्ना। नीति-नियम बनाउने ठाउँमा नर्सिङ क्षेत्रबाट प्रतिनिधित्व पनि न्यून छ। भएकाहरूले पनि नर्सको हकहितको बारेमा खासै बोलेको सुनिँदैन।

अहिले यसै पनि आर्थिक मन्दी चलिरहेको छ। चर्को ब्याजदरका कारण धेरै अस्पतालको आम्दानी सबै ब्याज तिर्नमै ठिक्क भइरहेको छ। जसका

“

नर्स बिना अस्पतालको कल्पना नै गर्न सकिँदैन। तर नर्सलाई जति तलब दिए पनि हुन्छ भन्ने हेपाह सोच र प्रवृत्ति अझै परिवर्तन हुन सकेको छैन।”

रशिमला थपलिया

कारण धेरै अस्पतालले कर्मचारीलाई तलब समेत खुवाउन नसक्ने अवस्था छ। यस्तो परिस्थितिमा राज्यले पनि अस्पताल जस्तो सवेदनशील क्षेत्रको लागि सस्तो, सरल र सुलभ तरिकाबाट ब्याज तिर्ने व्यवस्था गर्नु आवश्यक देखिन्छ।

सरकारी र प्राइभेट अस्पताल दुवैको उद्देश्य बिरामीको उपचार गर्नु नै हो। कोभिडको बेला होस या देशलाई अप्द्यारो पर्दा प्राइभेट अस्पतालहरूले पनि राज्यको निर्देशन पालना गरिरहेकै छन् र गर्नु पनि पर्छ। तर राज्यले पनि नियम, नियमावली बनाउँदै गर्दा प्राइभेट अस्पतालप्रति धेरै कठोर नभइदै र विभिन्न बहनामा पैसा लिने पद्धति बन्द गर्ने हो भने प्राइभेट अस्पताललाई राज्य छ भन्ने अनुभूति हुने थियो। नेपाल नर्सिङ संघको ६१औं वार्सिकोत्सव मनाउने क्रममा स्वास्थ्य मन्त्रीले श्रम शोषण गर्ने अस्पतालहरूलाई कारबाही गर्ने, आवश्यक परे नवीकरण खारेज गर्ने आश्वासन दिनुभएका यस्ता आश्वासन त पहिला पनि आएकै हुन्। तर यो व्यवहारमा भने लागू भएको छैन। यसपालि भने यसपाली त्यस्तो नहोस।

विदेशमा आकर्षिक आम्दानी र उच्च सम्मान गरिने पेसामा पर्छ नर्सिङ। नेपालमा काम गर्ने वातावरण राप्ने नहुन, सम्मान नहुन, राप्ने तलब-भत्ता नहुन, जागिर नपाउनु, पदनको लागि पर्याप्त कलेज नहुन, आफूले चाहे जस्तो विषयवस्तु पढ्न नपाउनु तर विदेशमा आफूले चाहे जस्तो पढ्न पाउनुका साथै राप्ने तलब र सञ्जलै भिषा प्राप्त हुनुले विदेश जानेको संख्या बढेको हो। अहिलेको समयमा यदि बिरामी र नर्सको अनुपात मिलाएर राख्ने हो भने विद्यमान नर्सले पुगनपुग हुने अवस्था छ। त्यसमा अझै वैदेशिक रोजगारीको लागि १० हजार नर्स बेलायत पठाउने कुरामा सरकार मक्ख छ। सरकार यदि यो प्रक्रिया पूरा भयो भने नेपालमा कस्तो अवस्था सिर्जना हुन्छ भन्ने कुरा कल्पना नै गर्न सकिँदैन। चिकित्सा शिक्षा ऐनले नर्सिङ

(नर्स थपलिया स्टार अस्पतालमा सहायक मेट्रोनेका रुपमा कार्यरत छिन) स्वास्थ्य खवरपत्रिकाबाट साभार

सडक डिभिजन कार्यालय प्यूठानको सुवना

प्रस्तुत विषयमा सडक भिभिजन कार्यालयको कार्यक्षेत्र भित्र पर्ने भालुवाड-चकचके सडक खण्ड अन्तर्गत NH-53 को चेनेज ३७+००० देखि ३८+००० कि.मि. खण्डमा मिति २०७९ पुस २८ गतेदेखि अर्को सुचना नहुँदा सम्मको लागि सडक बिस्तार गर्न गइरहेको हुँदा तपसिलको समयमा सडक बन्द रहने सूचना सम्बन्धित सबैमा सादर अनुरोध गरिन्छ।

तपसिल :

१) स्थान : भालुवाड-चकचके सडक खण्ड

२) चेनेज : ३७+००० ३८+००० कि.मि.

३) सडक बन्द हुने समय :

बिहान ११:०० देखि बेलुका ५:०० बजेसम्म

४) सडक खुल्ने समय :

बिहान ८:०० देखि ११:०० बजे र

बेलुका ५:०० देखि ९:०० बजेसम्म

अनुरोधक

सडक डिभिजन कार्यालय, प्यूठान

गाउँपालिकाबासीलाई अनुरोध

- जन्म, मृत्यु, बसाइसराई, बिवाह दर्ता जस्ता घटना ३५ दिनमित्र सरबानिधित वडा कार्यालयमा दर्ता गर्ने।
- मालपोत लगायतका दस्तुर समयमै बुझाई जिम्मेवार नागरिक बन्ने।
- कृषिमा आत्मनिर्भर, पशुपालनमा युवा सहभागिता बढाएर स्वरोजगार बन्ने।
- आफ्नो सन्तानलाई सक्षम एवम् शिक्षित बनाउन विद्यालय पठाउने।
- गाउँ ठोलको विकास निर्माण कार्यमा सहभागिता जनाउने।
- बाँझो जमिन उपयोग गरी खाद्यानन्दन संकट हटाउनुको जोड दिउने।
- रुख, बिरुवा बृक्षारोपण गरी वातावरण हरीयाली बनाउने।
- पूर्ण सरसफाई तथा हिंसा मुक्त समाज निर्माणमा सहयोग गर्ने।
- बाल बिवाह रोक्ने, छोरीको उज्ज्वल भविष्यको लागि आजैदेखि सोच्ने।
- लैंड्रिक हिंसाको विरोध गर्ने। ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला एवम् अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि वितरण गरीने सामाजिक सुरक्षा भत्ता र अन्य लक्षित कार्यक्रममा हुन सक्ने दुरुपयोगमा खवरदारी गर्ने।

अनुरोधक

मिमरूक गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

भ्यागुते प्यूठान, लुम्बिनी प्रदेश

गाउँपालिका बासीमा अनुरोध

- समयमा उपभोक्ता समिति गठन गरी निर्धारित मितिमा काम सम्पन्न गर्ने।

- प्राविधिक गुणस्तरमा देखिन्ने।

- वास्तविक लागत सहभागिता गरी योजनाको अपतत्व आफै लिउँ।

- विकास निर्माणमा सबैले चासो दिउँ र सहभाग बन्ने।

- आफ्नो घर अगाडी नाला तथा ढल सरसफाई गरी सभ्य नागरिकको पहिचान दिउँ।

- आफ्नो घरबाट निस्कने फोहर व्यवस्थापन गर्ने, कुहिने फोहरलाई प्राङ्गारिक मल बनाउने, नकुहिने फोहरलाई उचित व्यवस्थापन गर्ने।

अनुरोधक

गौमुखी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

लिवासे प्यूठान, लुम्बिनी प्रदेश

जनहितमा जारी सन्देश

- फोहोर छोएपछि, खाना खानु वा सुखाउनु अदि, चपी प्रयोग गरिसक्ने पछि सावुन पानीले हात धुने बानी बसाउन।
- व्यक्तिगत सरसफाईमा ध्यान दिउँ।
- घर भित्र र घर वरपर नियमित सरसफाई गर्ने।
- दिसा/पिसाब गर्दा चर्पी नै प्रयोग गर्ने। खुल्ला ठाउँमा दिसा, पिसाब नगर्ने।
- कुहिने र नकुहिने फोहोर बरिकरण गर्ने, २ छुट्टा छुट्टै भाँडामा संकलन गर्ने।
- सार्वजनिक सवारी साधनबाट यात्रा गर्ने ऋम

सार्वजनिक सेवालाई पारदर्शी बनाओ ।

- सार्वजनिक निकायका काम कारवाहीलाई पारदर्शी बनाओ ।
- सेवाग्राहीले सहज र सोभै सेवा लिन सक्ने व्यवस्था मिलाओ ।
- आधिकारिक सेवा प्रदायकबाट सेवा लिए ।
विचौलिया मार्फत काम नगरै ।
- सकेसर्वत्र सेवाग्राही आफैले सेवा प्राप्त गर्ने गरै ।
सार्वजनिक सेवालाई सरल, सहज र पारदर्शी बनाओ ।

नेपाल सरकार विश्वापन बोर्ड

सडक पूर्वाधार विकास कार्यालय खलंगा प्यूठानको सुघना

- १) सडक अतिक्रमण नगरै, जिम्मेवार नागरिक बनाउ ।
- २) सडक अतिक्रमण गरी बनाइएका घर टहरा तथा संरचना तत्काल हटाउ ।
- ३) सडकमा फोहोर नगरै, निर्माण सम्बन्धी राखीएका सामग्री यथाशिष्ट हटाउ ।
- ४) सडक क्षेत्रमा खाल्डो नखनौ, बिग्रिए मर्मत संभार गरै, कार्यालयलाई खबर गरै ।
- ५) सडक आसपास क्षेत्रमा ढुङ्गा, बालुवा, गिट्टी, ननिकालौ ।
- ६) सडक क्षेत्रमा डम्पिङ नगरै, घर बनाउँदा सडक कार्यालयले तोकेको दुरी कायम गरी निर्माण गरै ।
- ७) सडक तोडफोड गरे वा बिगारेमा सडक ऐन अनुसार कारवाही हुनेछ ।

विस्तृत जानकारीका लागि सडक

सडक पूर्वाधार विकास कार्यालय खलंगामा सम्पर्क गरै ।

अनुरोधक :

सडक पूर्वाधार विकास कार्यालय खलंगा, प्यूठान ।

देहाय बमोजिमका कार्य गर्न, गराउन दण्डनिय हुन्छ ।

वन फाँइने, वन क्षेत्रमा खनजोत गर्ने, खनिज उत्खनन् गर्ने, पूर्वाधार तथा घर टहरा बनाउने, व्यवसाय सञ्चालन गर्ने, विना इजाजत राष्ट्रिय वन, निजी वन तथा निजी आवादी समेतका वन पैदावार कटान, संकलन र औसारपसार गर्ने सबै कार्य अपराध हुन् । यस्ता कार्य गरेमा वन ऐन, २०७६ बमोजिम कैद वा दश लाख रुपैयाँ सम्म जरिवाना हुने व्यवस्था रहेको छ ।

अनुरोधक : डिमिजन वन कार्यालय खलंगा प्यूठान

बिस्तारै गए अवश्य पुर्ण,

छिठो गए भन्ज सकिन्न

लुमिबनी प्रदेश सरकार

आन्तरिक मामिला, कानून तथा सञ्चार मन्त्रालय

राष्ट्रीय उपत्यका (देउखुरी), नेपाल

नगर बासीमा अनुरोध

- समयमा उपभोक्ता समिति गठन गरी निर्धारित मितिमा काम सम्पन्न गरै ।
- प्राविधिक गुणस्तरमा द्यान दिए ।
- वास्तविक लागत सहभागिता गरी योजनाको अपतत्व आफै लिए ।
- विकास निर्माणमा सबैले चासो दिँ र सहभागि बनौ ।
- आफ्जो घर अगाडी नाला तथा ढल सरसफाई गरी सभ्य नागरिकको पहिचान दिँ ।
- आफ्जो घरबाट निस्कने फोहर व्यवस्थापन गरै, कुहिने फोहरलाई प्राङ्गारिक मल बनाओ, नक्तुहिने फोहरलाई उचित व्यवस्थापन गरै ।

अनुरोधक

स्वर्गद्वारी नगर पालिका
जगद कार्यपालिकाको कार्यालय
भिंग प्यूठान, लुम्बिनी प्रदेश

गाउँपालिका बासीमा अनुरोध

- समयमा उपभोक्ता समिति गठन गरी निर्धारित मितिमा काम सम्पन्न गरै ।
- प्राविधिक गुणस्तरमा द्यान दिए ।
- वास्तविक लागत सहभागिता गरी योजनाको अपतत्व आफै लिए ।
- विकास निर्माणमा सबैले चासो दिँ र सहभागि बनौ ।
- आफ्जो घर अगाडी नाला तथा ढल सरसफाई गरी सभ्य नागरिकको पहिचान दिँ ।
- आफ्जो घरबाट निस्कने फोहर व्यवस्थापन गरै, कुहिने फोहरलाई प्राङ्गारिक मल बनाओ, नक्तुहिने फोहरलाई उचित व्यवस्थापन गरै ।

अनुरोधक

नौबहिनी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
बाहाने प्यूठान, लुम्बिनी प्रदेश

गाउँपालिकाबासीलाई अनुरोध

- १) जन्म, मृत्यु, बसाईसराई, बिवाह दर्ता जस्ता घटना ३५ दिनभित्र सम्बन्धित वडा कार्यालयमा दर्ता गरै ।
- २) मालपोत लगायतका दस्तुर समयमै बुझाई जिम्मेवार नागरिक बनौ ।
- ३) कृषिमा आत्मनिर्भर, पशुपालनमा युवा सहभागिता बढाएर र वरोजगार बनौ ।
- ४) आफ्जो सन्तानलाई सक्षम एवम् शिक्षित बनाउन विद्यालय पठाउ ।
- ५) गाउँ ठोलको विकास निर्माण कार्यमा सहभागिता जनाउ ।
- ६) बाँझो जमिन उपयोग गरी खाद्यानन संकट हटाउनु जोड दिए ।
- ७) रुख, बिरुवा बृक्षारोपण गरी वातावरण हरीयाली बनाउ ।
- ८) पूर्ण सरसफाई तथा हिंसा मुक्त समाज निर्माणमा सहयोग गरै ।
- ९) आर्थिक कार्यमा महिला सहभागितामा जोड दिए ।
- १०) बाल बिवाह रोकौ, छोरीको उज्ज्वल भविष्यको लागि आजैदेखि सोचौ ।
- ११) लैंड्रिक हिंसाको विरोध गरै । ज्येष्ठ नागरिक, एकल महिला एवम् अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको लागि वितरण गरीने सामाजिक सुरक्षा भत्ता र अन्य लक्षित कार्यक्रममा हुन सक्ने दुरुपयोगमा खवरदारी गरै ।

अनुरोधक

मल्लरानी गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खलंगा प्यूठान, लुम्बिनी प्रदेश

भुलेनी युनाइटेड नेटवर्क प्रा.लि. प्यूठानद्वारा प्रकाशित भुलेनी पोष्ट साप्ताहिक

अध्यक्ष : गिरुप्रसाद भण्डारी (४८५४७३३०४१), सम्पादक : दीपा घर्ति (४८५४७३३६६७२),

कार्यालय : प्यूठान न.पा.-४, विजुवार भौकारोड, (फोन : ०१६-५७०४३६) ईमेल : jhulenipyuthan@gmail.com मुद्रण : मिजन अफसेट प्रेस जस्पुर, प्यूठान